

**“ADALET BAKANLIĞI TEFTİŞ KURULU YÖNETMELİĞİ”NİN
YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASI VE İPTALİ İSTEMİYLE
YARSAV TARAFINDAN AÇILAN DAVAYA İLİŞKİN GELİŞMELER
HAKKINDA ÖZET BİLGİ**

Bilindiği üzere, 24.01.2007 tarihli, 26413 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği ile tüm meslektaşlarımızı ilgilendiren önemli değişiklikler yapılmış olup, özellikle Müfettişlerce yapılan denetimin sınırları Anayasa ve yasal düzenlemelere aykırı olarak yargıcın yargısal yetkisinin kullanımı ile ilgili alanı da kapsayacak şekilde genişletilmiş, Yönetmelik ekinde yer verilen ve müfettişlerce doldurulması zorunlu olan hal kağıtlarında yine yargısal yetkinin kullanımı ile ilgili müdahale imkanı verildiği gibi, hal kağıtlarının meslektaşlarımızca öğrenilmesinin engellenmesine yönelik düzenleme yapılmış, hal kağıtlarının iki nüsha düzenlenmesi suretiyle yasaya aykırı olarak ikinci bir gizli sicil oluşturulmak suretiyle müfettişlerin denetimler öncesinde ilgili hakimler ve savcılar hakkında geçmiş hal kağıtlarını kolaylıkla incelemek suretiyle denetime önyargıyla başlanmasına yol açılmış, müfettişlere meslektaşlarımızın Yargıtay ve Danıştay üyesi olma niteliğini taşıyıp taşımadıkları yönünde değerlendirme yapma hakkı, yine müfettişlere meslektaşlarımızla ilgili olarak “öğreticilik ve uyarıcılık” fonksiyonu verilmiş, Bölge Adliye Mahkemeleri de denetim kapsamına alınmış ve Teftiş Kurulunun üst hukuk normlarına aykırı yetki kullanımının sınırları benzer sair hükümlerle olabildiğince genişletilmiş, meslektaşlarımızın memurlaştırılması sürecinde büyük bir adım daha Adalet Bakanlığı'na atılmış bulunmaktadır.

Derneğimizce **Danıştay 5. Dairesi'nin E:2007/7965** nosuna kayıtlı dava açılarak anılan Yönetmeliğin öncelikle hukuksal dayanaktan yoksun olduğu, Teftiş Kurulunun meslektaşlarımızla ilgili olarak Adalet Bakanlığı'na bağlı faaliyet yürütmesinin Anayasaya aykırı olduğu, 2802 sayılı Yasada açıkça hakim ve savcılarının denetimi ile ilgili kuralların Tüzük ile düzenlenmesi öngörülmüş iken Yönetmelik ile düzenleme yapılmasının yasaya aykırı olduğu, yönündeki hukuki iddialarımız doğrultusunda Yönetmeliğin tümünün iptali istenilmiş, bunun yanında, Yönetmeliğin madde bazında özellikle hukuka ve mevzuata açıkça aykırılık taşıyan;

- 4/1, 5/2, 9/1-b, 10/1, 11 ve 25. maddelerinde yer alan ve Teftiş Kurulu'nda ikinci bir başkan yardımcısına yer veren düzenlemelerin; müfettişlere emir verebilecek mercileri arttıran 5. maddesinin 2. fıkrasının; yargısal faaliyete müdahale anlamını taşıyan 24. maddesinin 3. fıkrasının;
- 3 ncü maddesinin tanımlara yönelik a,b,c,ç,d,e,f,g,ğ,h bentlerinin,
- 4/2 nci maddesinin, 6/2-3 maddesinin, 7/1 ve 9/ç maddesinin, 9/d, 13/e, 15 nci, 18 nci, 20, 21, 24/3 ncü, 24/8 nci, 25, 26, 28 nci maddelerinin;
- 8/ç maddesinin,
- 50 ila 64 ncü maddeleri dahil bu maddeler arasında yer alan hükümlerinin,
- 80 nci maddesi, seçim bürolarına yönelik 84 ncü maddesinin,
- 88/6, 89/9 ncu maddesinin, 90. maddesinin üçüncü fıkrasının; 95. maddesinin; 120 nci maddesi, 122/2 nci maddesinin, Yönetmelik ekinde yer alan EK- 6, 7, 8 nolu “hal kağıtları”nın dilekçe içeriğinde belirtilen hanelerinin iptaline; hukuka ve mevzuata açıkça aykırı olmaları ve uygulanmaları halinde hukuk devleti ilkesi ışığında yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı açısından tafisi güç tahribata yol açabileceği göz önüne alınarak öncelikle yürütülmesinin durdurulmasına karar verilmesi istenilmiştir.

A- Yürütmenin durdurulması istemimiz Danıştay 2. ve 5. Daire'lerince oluşturulan müşterek kurulca görüşülmüş olup, 18.04.2008 tarih ve E:2007/7965 nolu kararla, özetle aşağıda belirtilen hususlarda yürütmenin durdurulması istemimiz kabul edilmiştir.

1- Yönetmeliğin dava konusu edilen 5/2. maddesinde yer alan "Müfettişlere Bakan, Başkan ve iş bölümü çizelgesine göre yetkilendirildikleri alanlarda başkan yardımcıları dışında hiçbir yerden emir verilemez." Şeklindeki hüküm ile ilgili olarak istemimiz doğrultusunda; Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün 4. maddesinin 2. fıkrasında "Müfettişlere, Bakan ve Kurul Başkanı dışında, hiçbir yerden emir verilemez." emredici hükmüne aykırı olarak, dava konusu Yönetmeliğin 5/2. maddesinde "Müfettişlere Bakan, Başkan ve iş bölümü çizelgesine göre yetkilendirildikleri alanlarda başkan yardımcıları dışında hiçbir yerden emir verilemez" hükmü getirildiği, böylece, müfettişlere emir verecek kimseler arasında başkan yardımcıları da sayılmak suretiyle Tüzük hükmünün kapsamının genişletildiği anlaşıldığından, anılan hükmün üst hukuk normlarına ve hukuka aykırı olduğu,

2- Dava konusu Yönetmeliğin müfettişlerin görev sırasında dikkat etmeleri gereken hususları düzenleyen 24. maddesinde "Denetimin, hâkimlerin Anayasa ve kanunlarla güvence altına alınan yargı yetkilerine ve bununla ilgili takdir haklarına şümulü olmadığı göz önünde bulundurulur. Hâkimlerin kararlarındaki kanunî anlayış ve uygulamalarının delillerin tartışılmasındaki yetkilerinin müfettişlerin tenkit ve önerilerine konu teşkil etmeyeceği hatırdan çıkartılmaz. **Kanunlarda açıkça düzenlenen konular takdir hakkı kapsamında değerlendirilmez.**" Şeklinde yer alan 3. fıkrasının son tümcesinin müfettişlere yargısal yetkiye müdahale imkanı verdiği yolundaki iddiamız ciddi bulunarak bu hükmün, müfettişlerin yapamayacakları işleri düzenleyen Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün 11/A maddesinde öngörülen, müfettişlerin yargı yetkisine ve yargısal takdire giren konulara karışamayacakları, tavsiye ve telkinde bulunamayacakları kuralına aykırı olduğu sonucuna varıldığından, dava konusu Yönetmeliğin 24/3 maddesinin son tümcesinde Tüzük hükmüne ve hukuka uyarlık bulunmadığı,

3- Yönetmeliğin "Hâkim ve Cumhuriyet savcısı hâl kâğıtları" başlıklı 90. maddesinin "Henüz birinci derecenin son kademesine gelmemiş olanların terfie lâyıık bulunup bulunmadığı, ikinci derece kadro aylığı almış olup da müteakip denetim tarihine kadar hâkimlik ve Cumhuriyet savcılığı mesleğinde birinci sınıfa ayrılabilmek için gerekli görev süresini dolduracak olanlar ile bir sonraki denetim tarihine kadar birinci sınıf incelemesine tâbi tutulacak hâkim ve Cumhuriyet savcılarının emsallerine göre birinci sınıfa ayrılabilirler derecede temayüz edip etmediği, **gerek görüldüğünde mesaisinden Yargıtay ve Danıştay üyeliklerinde**, bölge mahkemelerinde yararlanılıp yararlanılamayacağı, kendisinden hâkimlik, Cumhuriyet savcılığı, hukuk, ceza gibi alanların hangisinde faydalanılabileceği, büyük merkezlerde görev yapmaya, mahkeme başkanlığına veya müfettişliğe ehil bulunup bulunmadığı, görevinin veya görev yerinin değiştirilmesinde zorunluluk olup olmadığı gibi hususlar kanaat ve sonuç bölümünde belirtilir." Şeklindeki 3. fıkra hükmünde yer alan "...gerek görüldüğünde mesaisinden Yargıtay ve Danıştay üyeliklerinde yararlanılıp yararlanılamayacağı..." hususunu kanaat ve sonuç bölümünde belirtecekleri şeklindeki hükmün, müfettişin yargısal takdire giren konulara karışması niteliğinde olduğu, kaldı ki, Tüzük'te bu düzenlemeye dayanak oluşturacak nitelikte herhangi bir hükmün de yer almadığı. Bu nedenle, dava konusu Yönetmeliğin 90. maddesinin 3. fıkrasının anılan tümcesinde hukuksal isabet görülmediği

belirtilmek suretiyle anılan maddelerin yürütülmesinin durdurulması, diğer maddeleri yönünden ise yürütmenin durdurulması istemimizin reddi yolunda karar verilmiş olup, bu karara Adalet Bakanlığı ve Derneğimizce itiraz edilmiştir.

B- Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nca (İDDK) verilen 25.12.2008 tarih ve YD. İtiraz No: 2008/681 sayılı kararla davalı Adalet Bakanlığı'nın itirazı reddedilmiş, Derneğimizce yapılan itiraz ise kısmen kabul edilerek dava konusu Yönetmeliğin pek çok maddesi hakkında talebimiz doğrultusunda yürütmenin durdurulması yolunda karar verilmiştir.

Hakkında İDDK'ca yürütmenin durdurulması kararı verilen maddeler ise şunlardır.

1- Teftiş Kurulu'nda ikinci bir Başkan Yardımcılığı oluşturulmasına ilişkin olarak, Yönetmeliğin 3. maddesinin (e) bendinde "başkan yardımcısı" kavramının Teftiş Kurulu Başkan yardımcılarını ifade ettiği; 4. maddesinin 1. fıkrasında, Kurul'un oluşumunda iki başkan yardımcısının yer aldığı belirtilmiş; 9. maddenin 1/b. bendinin Başkan yardımcılarını arasındaki iş bölümünü düzenleyerek, kullanacakları yetkileri belirlemek Başkan'ın görevleri arasında sayılmış; 10. maddesinde başkan yardımcılarının Başkan tarafından düzenlenecek iş bölümü çizelgesi doğrultusunda Başkan'ın yetkilerini kullanacakları hükme bağlanmış, 11. maddesinde, Başkana vekilliğin başkan yardımcılarını tarafından yerine getirilmesi öngörülmüş; 25. maddesinde başkan yardımcılıklarına atanmanın yöntemi gösterilmiştir. Böylelikle üst hukuk normlarında bulunmayan ikinci bir başkan yardımcılığı ile ilgili görevlendirmelere yer verilmiştir.

Bu konudaki itirazımız İDDK'ca kabul edilerek; her ne kadar 5435 sayılı Yasa'nın 52. maddesi ile Kurul bünyesinde iki başkan yardımcılığı kadrosu oluşturulmuş ise de, Teftiş Kurulu Tüzüğü'nde başkan yardımcılarının görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin herhangi bir kurala yer verilmediği; Tüzüğün 46. maddesinde ise Yönetmelikle düzenlenecek alanın çerçevesinin "Tüzüğün uygulanmasıyla ilgili hususlar" olarak çizildiği; belirtilen durum karşısında, Teftiş Kurulu Tüzüğü'nde başkan yardımcılarının görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin bir düzenleme yapılmadan, sözü edilen hususların bu Tüzüğün uygulanmasını açıklamak ve göstermek amacıyla çıkarılan Yönetmelikle belirlenmesinde hukuka ve üst normlara uyarlık görülmediği belirtilerek Derneğimizce yapılan itiraz yerinde görülerek sayılan maddelerle ilgili olarak yürütmenin durdurulması istemimiz kabul edilmiştir.

2- Yönetmeliğin 3. maddesinin (a) bendinde "Adalet Komisyonu", (f) bendinde "Hakim ve Cumhuriyet Savcısı", (ğ) bendinde ise "Mahkeme" kavramlarının anlamı ve kapsamı gösterilirken "bölge adliye mahkemeleri"ne de yer verilmiş; 59. maddesinde "Bölge adliye mahkemeleri Cumhuriyet başsavcılıklarının denetimi"ne, 63. maddesinde ise "Bölge adliye mahkemelerinin denetimi"ne ilişkin kurallar getirilmiş; Yönetmelik ekindeki Ek - 7 sayılı hal kağıdı formunun Bölge adliye mahkemesi hakimleri hakkında da kullanılması öngörülmüştür. Derneğimizce Yürütmenin denetimi altında görev yapan üst denetim mahkemesinin söz konusu olamayacağı, bu nedenle Yönetmeliğin söz konusu hükmünün Anayasanın kuvvetler ayrılığı, yargı bağımsızlığı ve hukuk devletine yönelik 2, 9, 138, 139, 140, 144 ncü maddelerine aykırı olduğu belirtilerek iptali ve yürütülmesinin durdurulması istenilmiştir.

İDDK tarafından verilen kararla; 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş Görev ve Yetkileri Hakkında Yasa'nın 48. maddesinde, bölge adliye mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri Cumhuriyet başsavcılıkları ile bölge adliye mahkemeleri adalet komisyonlarının denetimlerinin adalet başmüfettişlerince yapılması esası benimsenmiş ise de, sözü edilen mahkemelerin, başsavcılıkların ve adalet komisyonlarının denetimlerinde başmüfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esas ve usullerinin Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nde gösterilmediği, bu çerçevede, Yönetmeliğin 3/e., 4/1., 9/1-b, 10., 11. ve 25. maddelerinin başkan yardımcılarını yönünden yürütmesinin durdurulmasına ilişkin gerekçelerin Yönetmeliğin bu kuralları için de geçerli olduğu, belirtilerek Derneğimizin kararını bu kısma yönelik itirazının kabulüyle, Yönetmeliğin 3. maddesinin (a), (f) ve (ğ) bentleriyle, 59. ve 63. maddeleri ile Ek-7 sayılı "Hal Kağıdı Formu"nun bölge adliye mahkemeleri yönünden yürütmesi durdurulmuştur.

3- Yönetmeliğin 8. maddesinin (ç) bendinde, görev alanına giren konularda Devletin yurt dışı birimlerinde denetim, araştırma, inceleme ve soruşturma yapmak Teftiş Kurulu'nun görev ve yetkileri arasında gösterilmiş; Adalet Bakanlığı'nın yurt dışı biriminin bulunmadığı yönündeki itirazımız doğrultusunda İDDK'ca; Adalet müfettişlerinin görev ve yetkilerinin Anayasa'nın 144. maddesine koşut biçimde 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Yasası'nın 100. ve 101. maddelerinde gösterildiği, diğer yandan 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yasa'nın 15. maddesinde Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın hakim ve savcılardan başka denetleyeceği diğer birimlerin açıkça gösterildiği; ancak bu birimler arasında "Devletin yurt dışı birimleri"ne yer verilmediği, davalı idarece Yönetmeliğin 8. maddesinin (ç) bendinin, 2802 sayılı Yasa'nın 49. ve 50. maddeleri ile Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün 24. maddesine dayalı olduğu savunulmuş ise de, sözü edilen kuralların hakim ve savcıların yurt dışına gönderilmesinin usul ve esasları ile müfettişlerin bilgi, görgülerini artırmak, meslekleriyle ilgili araştırma yapmak veya kurs ve öğrenim görmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi hakkında olup, Teftiş Kurulu'nun görev alanına giren konularda Devletin yurt dışı birimlerinde denetim, araştırma, inceleme ve soruşturma yapmakla görevlendirilmesi konusuyula ilgili bulunmadığı, bu haliyle, sözü edilen Yönetmelik kuralıyla Teftiş Kurulu'nun görev ve yetki alanınının 2802 ve 2992 sayılı yasaların değinilen kurallarına aykırı olarak genişletildiği, getirilen kuralda hukuka ve yasaya uyarlık bulunmadığı, bu nedenle, Yönetmeliğin 8. maddesinin (ç) bendinin yürütmesinin durdurulması gerektiği belirtilerek istemimiz doğrultusunda karar verilmiştir.

4- Yönetmeliğin 24. maddesinin 8. fıkrasında "Müfettişler, denetim, inceleme, soruşturma ve araştırmalar sırasında yapılan görüşmelerde, **öğreticilik ve uyarıcılık fonksiyonunun** yerine getirilmesinde ilgililere karşı kırıncı tavır takınmaktan ve incitici olmaktan kaçınır. " şeklinde yer alan hükümlerle ilgili olarak itirazlarımız doğrultusunda; hakim ve savcılarının denetiminin içeriği, bu yolla da adalet müfettişlerinin görev ve yetkilerinin Anayasa'nın 144. maddesi ve buna paralel şekilde 2802 sayılı ve 2992 sayılı yasalarda ve ayrıca Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nde gösterildiği, adalet müfettişlerine hakim ve savcılarının denetim kapsamındaki iş ve işlemleri yönünden "öğreticilik ve uyarıcılık" fonksiyonun yüklenmediği, burada sözü edilen durumun, adalet müfettişlerinin teftiş sırasında yapacağı görüşmeler sırasında "öğretici" ve "uyarıcı" sıfatına dayanarak hareket etmesi olduğu, yoksa adalet müfettişlerinin denetim sonucunda saptadığı aykırılık ve aksaklıkları öneri/tavsiye konusu yapmasını kapsamadığı; bu haliyle, Yönetmeliğin 24. maddesinin 8. fıkrasında yer alan "öğreticilik ve uyarıcılık fonksiyonunun yerine getirilmesinde" ibaresinin dayanağı bulunmadığından, Derneğimizin kararın bu kısmına yönelik itirazının kabulü ile sözü edilen ibarenin yürütmesi durdurulmuştur.

5- Yönetmeliğin "Hâl kâğıdının düzenlenmesi" başlıklı 88. maddesinde "Hâl kâğıtları iki nüsha düzenlenerek müfettiş tarafından imzalanır. İş taksimi yapılmak suretiyle birden fazla müfettiş eliyle icra olunan denetimlerde ilgili birimi denetleyen müfettiş veya müfettişler ile grup başkanınca müştereken imza edilir." şeklinde yer alan 6. fıkra hükmü ile ilgili itirazlarımız kabul edilerek 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Yasası'nın 24. maddesinde adalet müfettişlerinin denetimleri sırasında inceledikleri belgelere ve gözlemlerine dayanarak hakim ve savcılar hakkında düzenleyecekleri hal kâğıtlarını ilgilinin gizli sicil dosyasına konulmak üzere Teftiş Kurulu Başkanlığı'na göndermelerinin öngörüldüğü; Yasa'nın 21. maddesinde hakimlik ve savcılık mesleğinde bulunanların derece yükselmelerinde "hal kâğıtları"nın göz önünde tutulacağı, 33. maddesinde birinci sınıf olan hakim ve savcılarının başarılı olup, olmadıklarının "hal kâğıtları" da dikkate alınarak tespit edileceğinin belirtildiği; Yasa'nın 59. maddesinde de hakim ve savcılarının her biri için tutulacak olan gizli sicil dosyasına yetkililer tarafından düzenlenecek sicil raporlarının ve mal beyannamelerinin yanı sıra müfettiş tarafından verilen hal kâğıtlarının konulmasının da istenildiği; görüldüğü gibi 2802 sayılı Yasa'yla adalet müfettişlerinin hakimler ve savcılar hakkında düzenledikleri hal kâğıtlarının, hakim ve savcılarının yükselmelerinde ve başarılı olup, olmadıklarının belirlenmesinde dikkat alınacak bir değerlendirme ölçütü olarak nitelendirildiği ve

buna koşut biçimde sözü edilen belgenin ilgili hakim ve savcının gizli sicilini oluşturması ve burada tutulmasının istenildiği; hal kağıdının gizli sicil dışında bulundurulmasına olanak tanınmadığı ve bu nedenle hal kağıdının birden çok örneğinin bulunmasına izin veren bir kurala yer verilmediği; 2802 sayılı Yasa'nın 59. maddesinin yukarıda belirtilen açık hükmü karşısında, Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün 32. maddesinin hal kağıdının ikişer örnek düzenlenerek denetleme raporuna ekleneceği, 39. maddesinin denetleme raporlarına ekli hal kağıtlarının ilgili genel müdürlüklere gönderileceği yolundaki hükümlerinden bahisle hakim ve savcılar hakkında düzenlenen hal kağıdının gizli sicil dışında da tutulabilmesine hukuken olanak bulunmadığı vurgulanmış, belirtilen nedenle, Derneğimizin itirazının kabulü ile Yönetmeliğin 88. maddesinin 6. fıkrasının ilk cümlesinde yer alan "...iki nüsha düzenlenerek..." ibaresinin yürütmesi durdurulmuştur.

6- Yönetmeliğin "Hâl kâğıtlarının mahiyeti" başlıklı 95. maddesinde "Hâl kâğıtları; ilgili makamların değerlendirilmelerinde kullanılmak için hazırlanan ve 09.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 26 ncı maddesi anlamında bilgi notu niteliğindedir."şeklindeki hüküm getirilerek anılan 4982 sayılı Yasanın; idarelere bilgi notu mahiyetindeki belgeleri alacakları bir kararla Bilgi Edinme Kanunu kapsamından çıkarma yetkisi veren 26. maddesi hükmü işletilmek suretiyle hal kağıtlarının meslektaşlarımızca öğrenilmesine engel olma amacı güdüldüğü yolundaki itirazımız İDDK'ca yerinde görölerek; 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Yasası ile demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usullerin gösterildiği; Yasa'nın 5. maddesinde kurum ve kuruluşların, kural olarak her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere gerekli idari ve teknik önlemleri almakla yükümlü tutulduğu, bu kuralın ayrıık durumunun, yani bilgi edinme hakkının sınırlarının Yasa'nın 18 - 28. maddelerinde belirlendiği; bu çerçevede 26. maddeyle, kurum ve kuruluşların faaliyetlerini yürütmek üzere elde ettikleri görüş, bilgi ve belgeler de bilgi edinme hakkı kapsamında tutulmakla birlikte, kurum ve kuruluşlara bunun aksini kararlaştırma, başka bir ifadeyle bu belgeleri bilgi edinme hakkı kapsamının dışına çıkarma olanağı tanındığı; görüldüğü üzere, dava konusu Yönetmelik kuralıyla hal kağıtlarının 4982 sayılı Yasa'nın 26. maddesi anlamında bilgi notu olarak kabul edilmesi yoluyla, davalı idarenin sözü edilen belgeleri bilgi edinme hakkı kapsamının dışında tutarak, bunlara erişimin engellemesinin hukuksal dayanağının oluşturulduğu, oysa adalet müfettişlerinin düzenledikleri hal kağıtlarının ilgililerin yükselmelerinde, başarılı olup, olmadıklarının belirlenmesinde dikkate alınan bir değerlendirme aracı olduğu; nitekim bu nedenle Yönetmeliğin 88 ila 92. maddelerinde bu belgelerin düzenlenmesi ve bu belgeler hakkındaki genel ilkelerin ayrıntılı olarak gösterildiği, dolayısıyla, özellikle **hakim ve savcılarının gizli sicilini oluşturan hal kağıtlarının kurum ve kuruluşların faaliyetlerini yürütmek üzere ve bu amaçla elde ettiği bilgi notu biçiminde değerlendirilmesine olanak bulunmadığı;** diğer yandan sözü edilen niteliği karşısında hal kağıtlarına 4982 sayılı Yasa çerçevesinde erişimin engellenmesi olanağının tanınmasının, bu Yasa'nın amacıyla bağdaşmadığının da ortada olduğu, ayrıca, sadece gizli sicil dosyasında bulunması gereken hakim ve savcılara ait hal kağıtlarının ilgililerine incelettirip, incelettirilemeyeceği hususunun Bakanlık Personel Genel Müdürlüğü'ne ait olduğu, bu konuda Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde düzenleme yapılmasında yetki yönünden de hukuka uyarlık görülmeyen belirtilerek, Derneğimizin itirazı kabul edilerek, Yönetmeliğin 95. maddesinin de yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir.

Burada önemli bir kazanım da hal kağıtlarının mahiyeti itibariyle sicil niteliğinde olduğu yönünde İDDK'ca karar verilmiş olması, böylelikle hal kağıtlarının kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı hazırlayıcı, bilgi verici mahiyette bir hazırlık işlemi olduğu şeklindeki gerekçelerle kimi idare mahkemelerince hal kağıtlarına karşı meslektaşlarımızca açılan davalarda verilen incelenmeksizin ret kararlarının hukuken hatalı olduğu da ortaya konulmuş olmaktadır.

7- Yönetmeliğin “Başkanlığın alt düzenleyici işlemleri” başlıklı 120. maddesinin bir ve ikinci fıkrasında yer alan; “Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Başkanlık tarafından alt düzenleyici işlemlerle düzenlenir.” ve “Alt düzenleyici işlemler tarih ve sırasına göre şube müdürlüğü tarafından muhafaza edilir.” şeklindeki hükümler bakımından; 2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yasa'nın 30. maddesi uyarınca davalı idarenin, çerçevesi 2992 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde gösterilen teftiş görevinin yürütülmesinin idari süreçleri hakkında tebliğ, genelge ve diğer idari metinlerle düzenleme yapmak görevine ve yetkisine sahip olduğu; buna karşılık hakim ve savcılarının denetiminin kapsamının Anayasa'nın 144. maddesinde ve buna koşut şekilde 2802 sayılı Yasa'da ve 2992 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde gösterildiği, 2992 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin son fıkrasında Teftiş Kurulu ve müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerinin Tüzükte gösterilmesinin öngörüldüğü; 2992 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin son fıkrasına dayalı olarak çıkarılan Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü'nün 46. maddesinde ise, bu Tüzüğün uygulanmasıyla ilgili hususların bir yönetmelikle düzenleneceğinin belirtildiği; böylece, hem yönetmelikle düzenlenecek alanın Tüzüğün uygulanmasıyla sınırlı tutulduğu, hem de bu hususta yönetmelikten daha alt düzeyde idari metinlerle düzenleme yapılmasına izin verilmediği, başka bir ifadeyle Teftiş Kurulu'nun görevleri, Teftiş Kurulu Başkanı ve müfettişlerinin atanmaları, görev, yetki ve sorumlulukları ile Teftiş Kurulu'nun çalışma esas ve usullerine, özellikle hakim ve savcılarının ve Teftiş Kurulu'nun denetim görevi kapsamındaki diğer birim ve ilgililerin teftişine ilişkin ilke ve esaslar hakkında genelge, talimat ve benzeri idari metinlerle kurallar getirilmesine olanak tanınmadığı; belirtilen hukuksal durum karşısında, Teftiş Kurulu Başkanlığı'na yönetmeliğin uygulanması ile ilgili diğer hususlar denilerek, kapsamı ve çerçevesi de belirlenmeksizin, kimi zaman ilgili yasa'lar, Tüzük ve Yönetmelik hükümlerine aykırı olabilecek, ancak Resmi Gazete'de yayımlanmadığı için çoğu kez yargısal denetimi yapılamayacak düzenlemeler yapma yetkisi veren maddede hukuka ve dayanılan üst normlara uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle Derneğimizce yapılan itiraz kabul edilerek, Yönetmeliğin 120. maddesinin yürütülmesi de durdurulmuştur.

Dava süreci henüz sona ermemiş olup, davanın esası hakkında verilecek kararda çok daha fazla kazanımımız olacağını ümit etmekteyiz.

Ülkemizde hukuk devleti ilkesi ve bu ilkenin olmazsa olmaz önkoşulu olan yargı bağımsızlığı tüm unsurlarıyla gerçekleşip özümseinceye kadar hukuksal mücadelemiz devam edecektir.

Tüm meslektaşlarımızla saygılarımızla arz ederiz.